U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **P. D.** zast. Mgr. Markem Hudlickým, advokátem se sídlem Františkánská 120/7, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 12. 2011, č. j. OAM-408/VL-18-PA03-R2-2009, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 3. 2012, č. j. 60 Az 1/2012 - 44,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení shora označeného pravomocného rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), jímž byla podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 12. 2011, č. j. OAM-408/VL-18-PA03-R2-2009, kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění účinném v rozhodné době.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení

odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, dostupné též z www.nssoud.cz, stejně jako další citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu.

V uvedeném usnesení Nejvyšší správní soud vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*". Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*". Podle citovaného usnesení je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přípustná v následujících typových případech:

1. Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*.
2. Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
3. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
4. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele*.

Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, ale také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je tak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – ve výše uvedených mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

V podané kasační stížnosti stěžovatel v tomto smyslu uvedl, že se krajský soud dopustil zásadního pochybení s dopadem do jeho hmotněprávního postavení, protože stejně jako žalovaný správní orgán nesprávně posoudil podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu.

Jako důvod kasační stížnosti pak stěžovatel označil § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a poukázal přitom na svá vyjádření v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany týkající se zejména jeho celkové životní situace, ekonomických a jiných potíží pramenících z toho manželka pochází z odlišné oblasti Ukrajiny. Současně poukázal na to, že neudělení humanitárního azylu bude mít za následek velmi pravděpodobně realizaci jeho vyhoštění, tj. rozdělení rodiny stěžovatele. V důsledku toho závěr krajského soudu zcela nepřiměřeným způsobem zasáhne nejen do života stěžovatele, ale i do života jeho manželky a syna, kteří pobývají v České republice. Z toho tedy dovozuje porušení čl. 9 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.), jakož i čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských

práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.), a tvrdí, že rozhodnutí žalovaného, resp. krajského soudu je diskriminační, nepřiměřené sledovanému cíli, tj. zájmu na veřejném pořádku, a nesoucí prvky libovůle.

Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení; současně navrhl, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek ve smyslu § 107 s. ř. s.

S ohledem na obsah kasační stížnosti Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný správní orgán a krajský soud se v daném případě možností udělení humanitárního azylu podrobně zabývaly zejména z hlediska zdravotní, sociální a rodinné situace stěžovatele a jejich rozhodnutí se nijak nevymykají racionální, akceptovatelné míře volného uvážení dané ustanovením § 14 zákona o azylu, která je omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického právního státu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55).

Poukazuje-li stěžovatel na porušení zásady jednoty rodiny upravené v ustanovení čl. 9 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, resp. na nepřiměřený zásah do jeho rodinného a soukromého života ve smyslu ustanovení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je potřeba připomenout, že ani jedno ze zmíněných ustanovení neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu. Při stanovení rozsahu povinností státu je v tomto směru nutno zvážit okolnosti konkrétního případu, což se v projednávaném případě stalo; snaha stěžovatele legalizovat si v České republice pobyt a žít zde s manželkou a se synem však není důvodem pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu (viz dále).

Humanitární azyl je specifickou formou mezinárodní ochrany a její smysl spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádný z případů předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat především na případy, u nichž je obvyklé udělování humanitárního azylu, např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory. O žádnou takovou ani obdobnou situaci se však v případě stěžovatele zjevně nejedná. Jeho cílem je legalizace pobytu a společné soužití s manželkou a se synem na území České republiky, kteří zde však nemají nějaké trvalé vazby a přestěhovali se sem za stěžovatelem s vědomím, že mu již bylo opakovaně uloženo správní vyhoštění a následně též soudní vyhoštění. Teprve poté – v důsledku bezprostřední hrozby realizace vyhoštění a vycestování z území České republiky – podal stěžovatel žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou lze v tomto kontextu považovat za účelovou, a to i při vědomí existence zmíněných rodinných vazeb.

Na udělení humanitárního azylu podle § 14 není právní nárok a správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení. Důvody hodné zvláštního zřetele, jejichž zjištění je předpokladem pro udělení této formy azylu, nejsou v zákoně o azylu definovány. Nutno však zdůraznit, že snaha po legalizaci pobytu z důvodu společného soužití s manželem,

resp. manželkou žijící na území České republiky je sice důvodem pochopitelným, avšak nikoliv natolik závažným a naléhavým, aby bez přistoupení dalších okolností zvláštního zřetele hodných, mohl být vnímán jako výjimečný, tedy zvláštního zřetele hodný ve smyslu § 14 zákona o azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 - 60).

Zamýšlel-li stěžovatel realizovat svůj rodinný život na území České republiky, měl možnost využít k tomu standardních institutů upravených v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a pokud tak neučinil a přestal splňovat podmínky pobytu na území České republiky, nelze v tom spatřovat porušení mezinárodních závazků.

V této souvislosti je třeba navíc poukázat na to, jak již ostatně učinil i krajský soud, že stěžovateli a jeho rodině nic nebrání žít společně v zemi původu, kde žije i jejich druhý syn a příbuzní z obou stran. Je totiž třeba brát v úvahu i extrateritoriální účinky stěžovatelem zmíněného čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, tedy otázku, do jaké míry je cizinci znemožněn jeho rodinný, případně soukromý život v jeho zemi původu a do jaké míry je přijímající stát právě z tohoto důvodu povinen umožnit mu přenést si svůj rodinný, resp. soukromý život na jeho území. Stěžovatelem namítané ekonomické potíže v zemi původu přitom bez přistoupení dalších okolností hodných zvláštního zřetele nelze vnímat jinak, nežli jako důvody ekonomické, nepostačující k udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 - 54).

Pokud jde o námitku stěžovatele ohledně dalších potíží v zemi původu daných tím, že manželka pochází z odlišné oblasti Ukrajiny, tato byla uplatněna teprve poté, kdy byl vydán napadený rozsudek krajského soudu, a proto tvoří nepřípustné nóvum ve smyslu § 109 odst. 5 s. ř. s., ke kterému se nepřihlíží. Nicméně i přesto Nejvyšší správní soud považuje za vhodné poznamenat, že stěžovatelem prezentované potíže dané tím, že pochází ze západu Ukrajiny a manželka z východní (doněcké) oblasti, spočívaly v jednání soukromých osob, jejichž výlučnou ani rozhodující příčinou nebyly důvody azylově relevantní (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publikovaný pod č. 1749/2009 Sb. NSS).

Nejvyšší správní soudu tak dospěl k závěru, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení ze strany krajského soudu, který se svým postupem nikterak neodchyluje od shora uvedené judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádný důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

K návrhu stěžovatele, aby odkladný účinek byl kasační stížnosti přiznán, Nejvyšší správní soud konstatuje, že o něm nerozhodl, neboť kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany je odkladným účinkem vybavena ex lege (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. srpna 2012

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu